

Тернопільський національний
медичний університет імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради

«31» 05. 2022 року № 6

Наказ ректора

Тернопільського національного
медичного університету імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

«31» 2022 року № 161

Ректор

ПОЛОЖЕННЯ

про вибіркові дисципліни у Тернопільському національному медичному
університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибіркові дисципліни (далі – Положення) у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (далі – Університет) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору навчальних дисциплін відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. та визначає процедуру проведення, формування запису студентів на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньою програмою, навчальними планами підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, в обсязі, що відповідає навчальному плану передбаченому для відповідного ступеня вищої освіти.

1.2. Вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та професійних компетентностей за освітньою програмою.

1.3. Для планування та організації освітнього процесу на кожній навчальній рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі навчального плану відповідної освітньої програми та затвердженого переліку вибіркових дисциплін. Нормативний зміст освітньої програми визначається стандартом вищої освіти, а варіативний – робочою групою факультету та навчального відділу.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни, рекомендовані для вивчення в наступному навчальному році формуються у загальноуніверситетський каталог вибіркових навчальних дисциплін окремо для кожного рівня вищої

освіти та освітньої програми, який розміщується на офіційному Web-сайті Університету до 31 грудня поточного навчального року.

1.5. Каталог вибіркових навчальних дисциплін – це перелік дисциплін вільного вибору здобувачів для певного рівня вищої освіти, освітньої програми за циклами загальної та професійної підготовки.

1.6. Здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших ступенів вищої освіти, за погодженням з деканом відповідного факультету, а для аспірантів – відділом аспірантури.

1.7. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми повинен відповідати принципам альтернативності (не менше двох рівноцінних альтернатив на кожну позицію вибору), змагальності (студент здійснює вибір після ознайомлення з програмами дисциплін, викладацьким складом тощо) та академічної відповідальності (не допускати нав'язування студентам певних навчальних дисциплін). Дисципліни вільного вибору можуть обиратися студентами(аспірантами) як окремо, так і блоками, що формуються за ознаками присудження відповідної кваліфікації або спорідненості отримуваних компетенцій.

1.8. Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, сприяють академічній мобільноті а також дозволяють запроваджувати профілізації в межах спеціальності або спеціалізації.

1.9. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчально-методичного комплексу, необхідного для вивчення вибіркових дисциплін.

1.10. Обсяг дисципліни вільного вибору становить не менше 3 кредитів ЄКТС.

1.11. Розклад занять для дисциплін за вибором формується у загальній сітці занять.

1.12. Вивчення дисциплін вільного вибору для студентів, аспірантів першого року навчання розпочинається з другого навчального семестру.

1.13. Перелік вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік може змінюватися, доповнюватися, відповідно до результатів опитування здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів, тощо.

2. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Право вибору надається усім здобувачам вищої освіти, які навчаються в Університеті. Кількість вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік, кількість кредитів ЄКТС, годин на їх вивчення, форми контролю, розбивка по семестрах – визначаються робочим навчальним планом освітньої програми, за якою здійснюється освітній процес.

2.2. Кафедри Університету до 10 листопада поточного року визначаються із переліком вибіркових дисциплін, які вони можуть

запропонувати для вивчення студентам на наступний навчальний рік. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчально-методичних комплексів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

2.3. Для затвердження вибіркової дисципліни кафедри подають гаранту освітньої програми обґрунтування щодо введення дисципліни, як вибіркової компоненти, яка відповідає програмним результатам навчання, у відповідності до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, стандарту вищої освіти України (певної спеціальності).

2.4. Гарант освітньої програми, разом із робочою групою аналізують відповідність дисципліни програмним результатам навчання за освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою, погоджують її з деканом відповідного факультету та спільною службовою запискою повідомляють у відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (далі – ВВЗЯВО) про необхідність розгляду даної дисципліни на комісії із затвердження каталогу вибіркових дисциплін.

2.5. Для розробки та оновлення каталогу вибіркових дисциплін, наказом ректора Університету створюється комісії із затвердження каталогу вибіркових дисциплін (далі – Комісії). Комісії аналізують актуальність дисципліни в набутті загальних чи професійних компетентностей, забезпеченість кафедр, щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями забезпечення кафедри, що спроможна забезпечити високу якість викладання вибіркової дисципліни, є:

- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання науково-педагогічних працівників, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг);
- навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо.);
- матеріально-технічна база (лабораторне забезпечення, бази практичного навчання тощо);
- відгуки студентів про якість викладання дисциплін на кафедрах.

2.6. Отримавши позитивну відповідь від комісії, дана дисципліна ВВЗЯВО включається як вибіркова компонента освітньо-професійної (Освітньо-наукової) програми у каталог вибіркових дисциплін.

2.7. До 31 грудня поточного року ВВЗЯВО формує каталог вибіркових навчальних дисциплін (спеціалізацій) на наступний навчальний рік та подається на розгляд найближчої вченої ради Університету.

2.8. Після формування/оновлення та затвердження каталогу вибіркових навчальних дисциплін, обов'язково оприлюднюється інформація на офіційній Web-сторінці відповідного факультету та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

2.9. Після затвердження, протягом січня поточного року, за погодженням навчального відділу, представники кафедр можуть проводити презентації, оглядові лекції, готовувати інформаційні матеріали із своїх вибіркових дисциплін для здобувачів освіти. Розміщують інформацію на стендах кафедри, сторінці кафедри та факультету, сайті університету, поширюють її у соціальних мережах тощо.

2.10. У каталозі вибіркових навчальних дисциплін зазначено короткий опис змісту дисципліни, цільове призначення (спеціальність) кафедра та основний (розробник) науково-педагогічний працівник, що викладатиме дисципліну.

2.11. З 1 по 7 лютого весняного семестру деканати відповідних факультетів, директор (ННІ), завідувач відділу аспірантури проводять зібрання здобувачів та пропонують визначитися із вибором вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік шляхом написання заяви (Додаток 1) на ім'я декана факультету (ННІ), проректора з наукової роботи закладу вищої освіти (для аспірантів).

2.12. На підставі поданих заяв деканати відповідних факультетів (ННІ, відділ аспірантури) складають список здобувачів освіти та формують їх у академічні групи. Наповненість академічної групи складає не менше 12 здобувачів освіти ступеня магістра (ступеня бакалавра за освітньою програмою «Парамедик»), 15 здобувачів освіти ступеня бакалавр за освітньою програмою «Сестринська справа», «Фізична терапія» для очної (денної) форми навчання. Наповненість академічної групи для здобувачів ступеня бакалавр, магістр - 24 для заочної форми навчання, 25 для дистанційної форми навчання. Малочисельною вважається група, наповненість якої складає менше 60% встановленої норми для очної (денної), заочної, дистанційної форм навчання (Додаток 2).

2.13. Для вивчення вибіркових дисциплін аспірантами можуть формуватися міні-групи (до 5 осіб). При цьому педагогічне навантаження викладача обраховується згідно «Норм часу» затверджених в Університеті.

2.14. Заява студента є підставою для включення цієї дисципліни до індивідуального навчального плану на наступний навчальний рік.

2.15. У разі значного числа бажаючих вивчати одну вибіркову навчальну дисципліну, декан факультету, директор ННІ, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи (для аспірантів) при формуванні чисельного складу групи може врахувати рейтинг освітніх досягнень, беручи до уваги результати заліково-екзаменаційних сесій, наукової роботи, тощо.

2.16. У випадку, якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась група з мінімальною кількістю студентів, то декан доводить до відома студентів перелік вибіркових дисциплін, що не будуть вивчатись. Після цього студент протягом тижня повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої сформувалась (чи формується) кількісно достатня група студентів.

2.17. Студенти заочної форми навчання реєструються на вивчення вибіркових навчальних дисциплін під час осінньої заліково-екзаменаційної сесії.

2.18. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається в деканат (для аспірантів – відділ аспірантури) із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін.

2.19. Здобувач, який не визначився з переліком вибіркових навчальних дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат (відділ аспірантури) вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

2.20. Здобувач освіти в односторонньому порядку не може відмовитися від вибраного і затвердженого переліку вибіркових навчальних дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що студент може бути відрахований з Університету.

2.21. Для студентів 1 курсу, у яких вивчення вибіркових дисциплін розпочинається в другому семестрі, процедура проведення запису здійснюється до 1 листопада поточного року.

2.22. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових навчальних дисциплін інформація вноситься в індивідуальний навчальний план здобувача з цього часу ця вибіркова дисципліна є обов'язковою.

2.23. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження кафедр на навчальний рік.

2.24. Робочі навчальні плани виносяться на затвердження вчену радою університету. Після затвердження вчену радою готовиться наказ про затвердження навчальних планів та введення їх в дію на навчальний рік.

2.25. Форма контролю дисциплін за вибором визначається затвердженим та введеним в дію робочим навчальним планом.

2.26. Декан факультету(завідувач відділу аспірантури) доводить до відома кафедри інформацію про кількість груп та здобувачів, які записалися і будуть відвідувати ту чи іншу вибіркову дисципліну.

2.27. Декан відповідного факультету (завідувач аспірантури) після формування груп передає службовою запискою у відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та навчальний відділ інформацію, стосовно назви дисципліни, яку обрали студенти, кількість груп та їх наповненість.

2.28. Навчальний відділ враховує інформацію подану у службовій записці під час складання розкладу та нарахування педагогічного навантаження, а відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – звіряє подану інформацію з каталогом вибіркових дисциплін та враховує її при формуванні каталогу на наступний навчальний рік.

2.29. Після вивчення здобувачами освіти вибіркових дисциплін, ВВЗЯВО проводить анкетування стосовно якості надання освітніх послуг, зокрема і в розрізі вибіркових навчальних дисциплін. Інформація про результати анкетування обговорюється на Раді із забезпечення якості вищої освіти Університету із зачлененням здобувачів вищої освіти та зовнішніх стейкхолдерів. Результати обговорення подаються у вигляді рекомендацій стосовно формування вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

2.30. Заяви, листи реєстрації на вибіркові дисципліни зберігаються в деканаті відповідного факультету (ННІ), відділі аспірантури до закінчення навчального року, в якому вивчалися відповідні дисципліни, після чого знищуються.

3. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

3.1. У разі поновлення, переведення студента перезарахування вибіркових навчальних дисциплін проводиться деканом факультету (для

аспірантів – проректором з наукової роботи) на підставі академічної довідки, наданої студентом в установленому законом порядку.

3.2. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової (або більшої) кількості кредитів та годин.

3.3. Студентам учасникам програм академічної мобільності може бути дозволено зарахувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому ЗВО – партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в Університеті.

3.4. Знання та вміння отримані шляхом неформальної та інформальної освіти можуть перезараховуватись при вивчені вибіркових дисциплін відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті».

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Дане Положення затверджується рішенням вченої ради Університету.

4.2. Усі зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються вченою радою Університету.

4.3. З моменту затвердження в установленому порядку нової редакції Положення про вибіркові дисципліни у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, попередня втрачає чинність.

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

Аркадій ШУЛЬГАЙ

Керівник навчального відділу

Андрій МАШТАЛІР

Декан факультету іноземних студентів

Петро СЕЛЬСЬКИЙ

Декан факультету стоматологічного

Світлана БОЙЦАНЮК

Декан факультету фармацевтичного

Дмитро КОРОБКО

Декан факультету медичного

Петро ЛИХАЦЬКИЙ

ЗРАЗОК заяви здобувачів вищої освіти на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

Декану (Директору ННІ, Проректору закладу вищої освіти з наукової роботи)

студента. гр. _____ (П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__/20__ навчальний рік наступні дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____

Дата _____

Підпис _____

* студенти мають право подати колективну заяву (від академічної групи) на вивчення дисциплін за вибором

СПИСОК ЗДОБУВАЧІВ _____ групи

На вивчення вибіркової дисципліни «_____»

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____

Староста _____ групи _____